

Sajtóközlemény

Őshonos haszonállataink védelme - Egyedülálló génbanki fejlesztések valósultak meg Gödöllőn

2022.02.16.

A GÉN-NET 21 Konzorcium a VEKOP Stratégiai K+F műhelyek kiválósága pályázat keretében 2017-ben VEKOP-2.3.2-16-2016-00012 azonosító számon regisztrált pályázati programot nyert el 659,10 millió Ft értékben, vissza nem térítendő európai uniós támogatás formájában. Konzorciumvezető a Nemzeti Biodiverzitás- és génmegőrzési Központ Haszonállat-génmegőrzési Intézete, konzorciumi tagok a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem és az Állatorvostudományi Egyetem. **A pályázat címe: Kárpát-medencei őshonos haszonállatfajok, -fajták és -ökotípusok XXI. századi génbanki stratégiájának tudományos megalapozása és fejlesztése.** A projekt befejezési dátuma: 2021.12.31.

Az európai uniós támogatás révén megvalósuló projekt elsődleges célkitűzése az volt, hogy Magyarországon megalapozza az őshonos haszonállatfajok, -fajták és ökotípusok génbanki megőrzését a legszélesebb körben, azaz a mézelő méhtől a baromfifajokon át egészen a szarvasmarháig. A megőrzendő populációk begyűjtésén és felszaporításán túl, a minőségi génmegőrzés érdekében széleskörű kutatómunkát is végeztek a Konzorcium résztvevői.

A 4,5 éves pályázati időtartam alatt a Konzorcium bővítette az NBGK HGI élő baromfi génbankját és továbbfejlesztette emlős haszonállat nukleusz populációkkal. Az erdélyi tájfajták élőhelyükön történő megőrzésével létrehozta egy két helyszínen működő (Erdély, NBGK HGI Gödöllő) élő génbank alapjait. A hazánkban egyedülálló mélyhűtött baromfi Génbankot további szaporítóanyag és genetikai minták tárolásával bővítette. A fejlesztés eredményeként jelenleg összesen **12 faj, 37 fajta 18.244 db mintáját** tárolják a Génbankban.

A Széchenyi 2020 program keretében megvalósuló pályázat legkiemelkedőbb eredményei közé tartozik, hogy

- Naprakész adatbázis készült az *in vitro* génbanki minták nyilvántartására;
- Ondómélyhűtési protokoll készült a magyar kutyafajták, a pannon méh és a rézpulyka szaporítóanyagának tárolásához;
- Kidolgozásra került egy általános protokoll és kritériumrendszer a házi tyúk ősvarsejt vonalak alapítására, minőségbiztosítására és génbanki megőrzésére;
- Ultragyors fagyasztási protokoll készült a naposkori baromfi ivarszerv-szövetek mélyhűtéses tárolásához;
- Molekuláris genetikai felmérés készült az őshonos magyar tyúkfajták és a pannon méh genetikai variabilitásáról;
- Multifunkcionális membránesztet dolgoztak ki az ondómélyhűtés sikerességének tesztelésére;
- Kidolgozásra került a gúnáronló *Mycoplasma* mentesítése az ondómélyhűtés során;
- Kifejlesztésre került a 3D modellezés és egy automata áthaladási mérleg elsősorban extenzív tartású szarvasmarha állományok adatainak felvételezésére és mérlegelésére.

A projektről bővebb információt a <http://www.genmegorzes.hu/gennet21/vekop-osszefoglalo.html> oldalon olvashatnak.

További információ kérhető: Dr. Várkonyi Eszter konzorcium vezetőtől
Elérhetőség: (varkonyi.eszter@nbgk.hu)